

FCI – Standard nr 344 / 05. 01. 2006/ D

AMEERIKA AKITA

(American Akita)

TÕLGE : Dr. J.-M. Paschoud ja pr R.Binder (saksa keelde).
Korrigeeritud hr H.Wiblishauser'i poolt.

PÄRITOLU: Jaapan.
VÄLJAKUJUNENUD : USA.

KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE
AEG:

06. 07. 2005.

KASUTUS: Seltsikoer.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 5
Spitsilaadsed ja algupärased tõud

Alarühm 5
Aasia spitsid ja sugulastõud.

Töökatsseteta.

LÜHIKENE AJALOOLINE ÜLEVAADE :

Suure jaapani koera (endine ameerika akita) ajalugu kattub jaapani akita ajalooaga. Alates aastast 1603 leidsid Akita piirkonnas kasutamist "Akita Matagis" (keskmise suurusega karujahi-koerad) ka koertevõitlustel. Aastast 1868 hakati Akita Matagis'id ristama ka Tosa'de ja mastifidega. Selle tulemusel lisandus tõule suurust, kuid iseloomulikud jooned, mis kuulusid špitsitüübi juurde, läksid kaduma.

Aastal 1908 keelustati koertevõitlused. Kuid tõug elas selle üle, kosus ja arenes suurekasvuliseks jaapani tõuks. Üheksa suurepäraselt selle tõu isendit tunnustati siis aastal 1931 "Loodusmälestisteks".

Teise maailmasõja ajal (1939-1945) oli tavaline, et koera nahkasid kasutati militaarrõivaste valmistamiseks. Politsei korraldas kõigi koerte püüdmist ja rekvireerimist, välja arvatud saksa lambakoerad, kes olid seoses kasutamisega sõjalisteks eesmärkideks eelistatud seisundis. Paljud asjaarmastajad otsisid siiski võimalusi olukorrast välja tulemiseks, sealhulgas kasutati ka koerte ristamist saksa lambakoertega.

Kui Teine maailmasõda lõppes, oli akitade hulk drastiliselt vähenenud ja nende seas esines kolm erinevat tüüpi : 1) matagi-akitad, 2) akitad koertevõitlusteks ning 3) lambakoer-akitad. See oli tõu jaoks väga segane aeg.

Puhta tõu sõjajärgses taastamises oli Kongo-go, Dewa vereliinidega koer, ületamatult tohutu populaarsusega. Dewa-liini akitasid, kes oma välimuses lasid aimata nii mastifi kui ka saksa lambakoera iseloomulikke omadusi, toodi sõjaväelaste vahendusel kaasa ka koju, Ühendriikidesse. Intelligentseid ja mitmesuguste elutingimustega kohanevaid Dewa-liini akitasid arendasid edasi kasvatajad USA-s ning üheaegselt kasvas nii koerte kui ka selle koeraliini kasvatajate arv.

Ameerika Akita-klubi asutati aastal 1956 ja Ameerika Kennelklubi (AKC) tunnustas tõugu oktoobris 1972

(tõuraamatusse kandmine ja osalemisluba näitustel). Kahjuks ei tunnustanud tookord Jaapani Kennelklubi (JKC) ja AKC vastastiku teiste põlvnemistunnistusi ning seetõttu polnud ka võimalik USA-sse uute jaapani vereliinide juurdetoomine. Sellepärast arenesid Ühendriikide akitad oluliselt teisiti kui päritolumaal Jaapanis. Nii tekkis USA-s oma variatsioon, millel on alates aastast 1955 muutumatud karakterised ja tüüpilised tunnused. See areng erines järsult Jaapani omast, kus akitasid ristati matagi-akitadega, et taasluua esialgne puhas tõug.

ÜLDMULJE :

Suur, tugev, harmoonilise kehaehitusega koer, kellel on rohkelt substantsi ja raske luustik. Sellele tõule on iseloomulikud lai, tõmbi kolmnurga kujuline pea, sügav koon, üsna väikesed silmad ja püstised kõrvad, mis ettepoole kallutatud asendis nagu pikendaksid kaela ülajoont.

OLULISED PROPORTSIOONID :

- Turjakõrguse ja kerepikkuse suhe on isastel nagu 9 : 10 ja emastel nagu 9 : 11.
- Rinnasügavus vastab poolele turjakõrgusele.
- Suhe vahemaal ninapeegli tipust kuni laubalõikeni vahemaasse laubalõikest kuni kuklakühmuni on 2 : 3.

KÄITUMINE / ISELOOM :

Sõbralik, tähelepanelik, vastuvõtlik, kuulekas ja julge.

PEA :

Massiivne, kuid kogu kerega sobivas harmoonias; rahulikus olekus ilma laubavoltideta. Pealtvaates on pea tõmbi kolmnurga kujuga.

PEAPIIRKOND :

Kolju : Tasane ja kõrvade vahelt lai. Kerge otsmikuvagu kulgeb hästi üle lauba ülespoole.

Üleminek laubalt koonule : Hästi väljendunud, kuid mitte liiga järsk.

NÄOPIIRKOND :

Ninapeegel : Lai ja must. Mõningane pigmendikadu ja valastunud pigment ninapeeglil on lubatud vaid valgete koerte juures, kuid must on alati eelistatum.

Koon : Lai, sügav ja täidlane.

Mokad : Mustad, mitte rippuvad, keel on roosat värvi.

Lõuad / Hambad : Lõuad pole ümarad, vaid tõmbid, tugevad ja jõulised; hambad on tugevad ja korrapärased, täiskomplektne hammastik; eelistatus on kääritaoline hambumus, kuid lubatud on ka otsehambumus.

Silmad : Tumepruunid, suhteliselt väikesed, mitte esiletulevad ja ligilähedaselt kolmnurkse kujuga. Lauservad on mustad ja tihedalt silmamunale liibuvad.

Kõrvad : Need on jäigalt püstised ja ülejäänud peaga võrreldes suhteliselt väikesed. Kui kõrva pikkuse kontrollimiseks ettepoole tõmmata, peab kõrvatipp ulatuma ülemise silmalauni. Kõrvad on kolmnurgakujulised, veidi ümardunud otstega, tüvest laiad, mitte väga madala asetusega.

Küljelt vaadates moodustavad kõrvad kaela ülajoone pikenduse, mis silmade kohal hoiduvad kergelt ettepoole kallutatud asendis.

KAEL :

Paks ja lihaseline, minimaalse kaelalotiga; suhteliselt lühike, ja õlgade suunas ühtlaselt laienev. Kolju tagaosast saab harmoonilise alguse silmatorkavalt kaarduv kukal.

KERE :

Pikem kui turjakõrgus. Nahk ei ole liiga õhuke, samuti ka mitte liiga tihke ega lõtv.

Selg : Horisontaalne.

Nimme (lanne) : Tugevalt lihastunud.

Rind : Lai ja sügav. Roided on hästi kaardunud, rinnakuloo piirkonnas hästi arenenud.

Alajoon ja kõht : Mõõdukalt ülestömmatud.

SABA :

Tugev ja koheva karvaga kaetud, kõrge asetusega, hoidub selja kohale või puusale toetudes, kolm neljandikku täieliku või topeltkeeruga ja sabaots ulatub alati seljani või allapoole. Kui saba on kolmveerandi pikkusest keerdunud, ulatub sabaots selgelt üle puusa. Tüvest on saba jäme ja tugev. Rippuvas asendis või sirgeks tõmmatult ulatub viimane sabalüli kuni kannaliigeseni. Karv on jäme, sirge ja tihe, kuid ilma vimplit moodustamata.

JÄSEMED :

ESIJÄSEMED :

Esijäsemetel on raske luustruktuur ja need on eestvaates sirged.

Õlad : Võimsad ja tugevad, mõõdukalt tahasuunas kaldu asetsevad.

Kämblad : Püstsüünast umbes 15° nurga all ettepoole kaldunud.

TAGAJÄSEMED :

Tugevate lihastega; Laiuselt ja luustruktuurilt esijäsemetele vastavad. Üldjuhul eemaldatakse tagajalgade lisavarbad.

Reied : Tugevad, hästi arenenud.

Põlved : Mõõdukalt nurgitunud, tagantvaates paralleelsed.

Kannaliigesed : Üsna madalal asetsevad, mitte sisse- ega väljapoole pööratud.

KÄPAD :

Otse ettepoole suunatud kassikäpad, tugevate luudega, paksude käpapadjanditega.

LIIKUMINE :

Jõuline, mahukas, võimsa esisammu ja tagatõukega. Tagajalad liiguvad samal joonel esijalgadega, seejuures jääb selg tugevaks, kindlaks ja horisontaalseks.

KARVKATE :

KARV :

Karvkate on kahekihiline. Alusvill on paks, pehme, tihe ja kattekarvast lühem. Kattekarv on sirge, kare/jäik ja veidi kerest eemalehoiduv. Peas, jalgade alumistel osadel ja kõrvadel on karv lühem. Turjal ja laudjal on karva pikkus ligikaudu 5 cm ning seega ka veidi pikem kui ülejäänud kerel, peale saba, kus karv on kõige pikem ja kõige lopsakam.

VÄRVUS :

Kõik värvid nagu punane, liivakarva, valge jne on lubatud, kaasa arvatud vöödiline ja laiguline. Värvid on säravad ja selged, märgised on harmooniliselt jaotunud, koos maskiga või lauguga või ilma nendeta. Ühevärvilistel valgetel koertel ei ole maski. Laigulistel koertel asuvad valgel taustal suured, korrapäraselt paigutatud laigud nii, et pea ja rohkem kui kolmandik kerest on kaetud. Alusvill võib olla kattekarvast erinevat värvi.

SUURUS :

Turjakõrgus :

Isastel : 66 kuni 71 cm (26 kuni 28 tolli),
Emastel: 61 kuni 66 cm (24 kuni 26 tolli).

VEAD :

Iga kõrvalekalle eelnimetatud punktides tuleb veaks lugeda ja selle aste sõltub otseselt kõrvalekalde ulatusest.

- Emasetüüpi isased, isasetüüpi emased.
- Kitsas või teravnev pea.
- Iga puuduv hammas (peale 2 alumise P1 ja/või M3).
- Sinise- või mustalaiguline keel.
- Heledad silmad.
- Lühike saba.
- Sisse- või väljapoole pöörduvad küünarnukid.
- Igasugune viide kaelusele või karvanarmastele.
- Kartlikkus või tigidus.

RASKED VEAD :

- Puudulik substants.
- Kerge luustik.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD :

- Agressiivsuse või arglikkus.
- Täiesti pigmenteerumata ninapeegel. Pigmenteerumata laikudega ninapeegel (libliknina).
- Poolpüstised, rippuvad, voltidega kõrvad.
- Üle- või alahambumus.
- Sirbikujuline saba, keerdumata saba.
- Alamõõdulisus isastel alla 63,5 cm (25 tolli), emastel alla 58,5 cm (23 tolli).

Diskvalifitseerida tuleb kõik ilmsete füüsiliste arenguhäirete või käitumishälvetega koerad.

N.B. : Isastel peab olema kaks nähtavalt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Maret Kärsti tõlge

saksakeelsest originaalist, detsember 2005

heaks kiidetud EKL juhatuses 16.03.2006 protokoll nr 3